Motion
1983/84:1459

av Margit Gennser

Taxeringsnämndernas uppgifter

Taxeringsnämnderna har under senare år genom s. k. taxeringsnämndsrevisioner i ökad utsträckning börjat tillämpa en ny praxis vid taxering i första instans. Taxeringsnämnderna har också i ökad utsträckning börjat syssla med lagtolkning i svårbedömbara frågor. Vad detta innebär framgår av följande citat från en revisionspromemoria.

"Vad gäller den föreslagna taxeringshöjningen under punkt 4.1 anser vi, med hänsyn till att rättsläget är oklart, att skattetillägg inte skall påföras."

Taxeringsnämnderna arbetar med taxeringsärenden under en relativt kort tid under stor tidspress. Detta innebär att taxeringsnämnderna och taxeringsrevisorerna inte har tid och möjlighet att penetrera svårtolkade bestämmelser, som inte tidigare varit föremål för lagtolkning, med den grundlighet och noggrannhet som krävs. Därför bör samma princip, som gäller inom straffrätten, även gälla för taxering i första instans, nämligen att det är bättre att fria än att fälla. För taxeringsnämnden skulle denna princip få följande praktiska konsekvenser: Är skattelagstiftningen oklar och prejudikat saknas, skall den skattskyldiges deklaration godkännas i enlighet med den skattskyldiges avgivna yrkanden. Påpekanden angående ifrågasatta oklarheter är dokumenterade i revisionspromemoria och kommer därför att granskas av taxeringsintendenterna. Detta innebär således att taxeringen genom det föreslagna förfarandet snarare kan bli mera likformigt än om taxeringsnämnder under hård tidspress försöker ta ställning i svåra lagtolkningsfrågor.

Taxeringsväsendet är uppbyggt med fyra, inte för rättsväsendet vanliga tre, instanser. Detta hänger samman med taxeringsarbetets särprägel med granskning av ett mycket stort antal ärenden under kort tid. Av denna anledning skulle taxeringsarbetet effektiviseras om mera komplicerade tolkningsfrågor icke utfördes av taxeringsnämnderna genom att många besvär skulle kunna undvikas i förvaltningsdomstolarna.

För den enskilde skulle nu föreslagna förändring av i taxeringsnämnderna under senare år framväxta praxis, leda till att den enskilde skyddas från onödiga kostnader och onödigt besvär i taxeringsärenden. Taxeringsnämndernas önskan till självständig tolkning av ett oklart rättsläge i en skattefråga tvingar ofta den skattskyldige att erlägga betydande skattebelopp, som kanske betalas tillbaka först flera år efter högre rättsinstansers prövning av frågan. Självklart anstränger detta den skattskyldiges eller det skattskyldiga företagets likviditet och begränsar den ekonomiska handlingsfriheten.

Till detta kommer att taxeringsnämndernas nu berörda praxis skapar irritation och upprördhet hos allmänheten. Att vårt skattesystem inte fungerar bra är numera uppenbart för alla, både allmänhet och de politiska beslutsfattarna. För att inte ytterligare förvärra ett berättigat missnöje med beskattningen måste de skattskyldigas deklarationer behandlas med omsorg och taxeringen måste kännetecknas av en strävan efter bästa möjliga rättstrygghet för den enskilde.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av 1 § i taxeringslagen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 23 januari 1984

MARGIT GENNSER (m)